

Съобщение за пресата

Люксембург, 13 март 2023 г.

Разходване на средствата от ЕС по политиката на сближаване и общата селскостопанска политика — съществуват пропуски в мерките за разкриване, разрешаване и докладване на конфликт на интереси

- *Липсва яснота относно размера на средствата от ЕС, засегнати от тези проблеми*
- *Все още не са въведени адекватни мерки за повишаване на прозрачността и за защита на лицата, които подават сигнали за нередности*

Въпреки че е въведена рамка за предотвратяване и управление на конфликта на интереси при разходването на средствата от ЕС, съществуват пропуски по отношение на повишаването на прозрачността и разкриването на ситуациите, при които има риск от възникването му. Това се съобщава в нов доклад на Европейската сметна палата, насочен в частност към третирането на този проблем в рамките на общата селскостопанска политика и политиката на сближаване — най-големите разходни области от бюджета на ЕС.

„С оглед на преразгледаното законодателство и скорошните случаи ние решихме да проверим дали Европейската комисия и държавите членки се справят ефективно с конфликта на интереси в рамките на общата селскостопанска политика и политиката на сближаване“, заяви Пиетро Русо, членът на ЕСП, който ръководи одита. „Установихме, че са положени усилия за разрешаване на проблема, но все още съществуват пропуски. Необходимо е да се подобри докладването на случаите, за да се даде ясна представа за сумите, засегнати от конфликт на интереси.“

Съгласно правилата на ЕС всички лица, заети с управлението на средствата от ЕС (на равнището на Съюза и на национално равнище), следва да избягват всякакви ситуации на конфликт на интереси, които могат да възникнат поради политическа или национална принадлежност, икономически интерес или всякакъв друг пряк или косвен личен интерес. В случаите, когато бъде установен предполагаем или действителен конфликт на интереси,

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на изготвения от Европейската сметна палата специален доклад. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

съответният орган следва да гарантира, че въпросното лице прекратява всякаква дейност, свързана с конфликта.

На равнището на държавите членки личните декларации са най-често срещаният метод за предотвратяване и управление на такива ситуации. Декларациите обаче могат да се окажат ненадеждни, а кръстосаната проверка на информацията понякога може да бъде трудна поради недостатъчен административен капацитет, правила за защита на данните и общи трудности, свързани с постигането на пълна прозрачност. Одиторите откриха, че в проверените от тях държави (Германия, Унгария, Малта и Румъния) личните декларации не са задължителни за членовете на правителството, участващи във вземането на решения относно програмите на ЕС и разпределянето на съответното финансиране, въпреки че регламентите изрично изискват това от 2018 г. насам. Декларациите се използват широко и на равнище ЕС и се извършват някои проверки, особено за чувствителните длъжности. Въпреки това „кадровите въртележки“ (преместване на служители от официална публична длъжност към длъжност в частния сектор в същата област) поради естеството си създават риск от конфликт на интереси. ЕСП счита, че е необходимо да има по-активно управление на такива случаи.

Според одиторите националните органи полагат значителни усилия за откриването на конфликт на интереси при възлагането на обществени поръчки, но невинаги обръщат достатъчно внимание на някои ситуации с „червен флаг“, като например множеството процедури, при които липсва реална конкуренция (т.е. договори, сключени без състезателна тръжна процедура, или кандидати, свързани с други заинтересовани страни, участващи във финансирани от ЕС проекти). Установено беше също, че мерките за лицата, сигнализиращи за нередности, все още не са въведени и много държави членки закъсняват с транспонирането на правилата за защита на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на ЕС.

Публично достъпните източници (връзките към национални и регионални уебсайтове, в които се посочват бенефициентите на финансиране от ЕС за областите на селското стопанство и сближаването, онлайн платформата Kohesio на Комисията) понастоящем не съдържат информация за крайните бенефициенти, които стоят зад юридическите лица, което ограничава обществения контрол. Разкриването на тази информация ще стане задължително в системите за управление и контрол на държавите от ЕС през новия програмен период за областта на сближаването (2021—2027 г.). От 2023 г. бенефициентите на средства за селското стопанство ще трябва да предоставят информация за групите предприятия, в които участват.

Одиторите отбелязват също така, че не е налична публично достъпна информация за мащабите на конфликта на интереси при споделеното управление на разходите на ЕС и липсват показатели за честотата или мащаба на проблема. Не всички нередности се докладват, например в случаите на конфликт на интереси при суми под 10 000 евро, или когато нередностите са открити и коригирани на национално равнище, преди средствата да бъдат поискани от Комисията.

Обща информация

Приблизително половината от разходваните средства на ЕС са под споделено управление от страна на Комисията и държавите членки. Това включва двата фонда за селското стопанство — Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) — и трите основни кохезионни фонда: Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и Кохезионния фонд (КФ). При споделеното управление Комисията продължава да носи цялостната отговорност за изпълнението на бюджета, а държавите членки предприемат ефективни

и пропорционални мерки за предотвратяване, разкриване и коригиране на нередности, като националните органи отговарят предимно за откриването и отстраняването им на ниво бенефициенти.

Специален доклад 06/2023 „Конфликт на интереси при разходването на средства по политиката на сближаване и селскостопанската политика на ЕС — съществува рамка за неговото предотвратяване, но са налице пропуски в мерките за прозрачност и разкриване“ е публикуван на [уебсайта на ЕСП](#).

Контакт с Пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 691 553 547
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 621 552 224
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 691 551 502